

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 21/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Slašťanovou, Tomášikova 50/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 S 33/2017 z 22. marca 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Asan 16/2019 z 2. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED]
o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Slašťanovou, Tomášikova 50/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie veci v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 S 33/2017 z 22. marca 2018 (ďalej len „namietaný rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Asan 16/2019 z 2. júla 2018 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že ██████████
██████████ ako prvostupňový správny orgán (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) svojím rozhodnutím zo 14. decembra 2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) uložila špecifikovanej obchodnej spoločnosti (ďalej len „obchodná spoločnosť“) pokutu vo výške 2 000 € ako sankciu za porušenie povinností na úseku integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia s odkazom na ustanovenie § 37 ods. 1 písm. e) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažovateľka ako odvolací správny orgán svojím rozhodnutím sp. zn. 3553-11832/27/2017/Šop z 11. apríla 2017 (ďalej len „rozhodnutie sťažovateľky“) vecnú správnosť prvostupňového rozhodnutia potvrdila. Na základe správnej žaloby podanej obchodnou spoločnosťou krajský súd namietaným rozsudkom rozhodnutie sťažovateľky a tiež prvostupňové rozhodnutie s odkazom na ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zrušil a súčasne podľa § 191 ods. 4 SSP vrátil vec prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Kasačná sťažnosť, ktorú sťažovateľka proti namietanému rozsudku krajského súdu podala, bola namietaným uznesením najvyššieho súdu odmietnutá z dôvodu jej oneskorenosti ako neprípustná s poukazom na § 459 písm. a) SSP.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka predostiera námietku porušenia všetkých jej označených práv zaručených ústavou a dohovorom namietaným rozsudkom krajského súdu a namietaným uznesením najvyššieho súdu. Vo vzťahu k namietanému rozsudku krajského súdu sťažovateľka dôvodí, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože krajský súd v prejednávanej veci konal a prijal meritórne rozhodnutie na pojednávaní, o ktorom nebol právny zástupca sťažovateľky riadne upovedomený, keďže predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené až v deň konania samotného pojednávania. Sťažovateľka v tejto súvislosti spresňuje skutkový stav a uvádza, že išlo o pochybenie krajského súdu, ktorý omylom považoval predvolanie na pojednávanie za riadne doručené právnomu zástupcovi sťažovateľky, pričom išlo o vykázanie doručenia právnomu zástupcovi protistrany.

4. V ďalšom bode ústavnej sťažnosti sťažovateľka formuluje svoje výhrady k namietanému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorý sťažovateľke podľa jej vyjadrenia mal odňať možnosť konať pred súdom. Uvádza, že jej kasačná sťažnosť bola namietaným uznesením najvyššieho súdu odmietnutá ako neprípustná z dôvodu oneskorenosti, kde sa sťažovateľka s dôvodmi takéhoto rozhodnutia najvyššieho súdu nestotožňuje. V nadväznosti na to popisuje podrobné skutkové okolnosti veci a predkladá tvrdenie o zmätočnom postupe krajského súdu pri doručovaní namietaného rozsudku. Podľa jej názoru najvyšší súd vychádzal pri posúdení včasnosti podania jej kasačnej sťažnosti z obsahu spisového materiálu krajského súdu, v ktorom sa mali nachádzať dve doručky preukazujúce doručenie namietaného rozsudku sťažovateľke (k dátumu 14. máj 2018 a k dátumu 26. jún 2018). Najvyšší súd uvedenú situáciu uzavrel konštatovaním, že ani jedna zo strán, teda ani žalobca a ani sťažovateľka neobjasnili dôvody duplicitného doručovania namietaného rozsudku, preto považoval za skutočnosť určujúcu začiatok plynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti prvé doručenie namietaného rozsudku, z čoho vyvodil, že bola kasačná sťažnosť sťažovateľky odovzdaná na poštovú prepravu 25. júla 2018, podaná sťažovateľkou oneskorene. Sťažovateľka, ktorá adresovala najvyššiemu súdu ešte pred vydaním namietaného uznesenia vyjadrenie, že jej bol namietaný rozsudok v skutočnosti doručený len raz, a to 26. júna 2019, je toho názoru, že najvyšší súd, ktorý *„nevykonal šetrenie za účelom preukázania, či obsahom zásielky, ktorá mala byť doručená dňa 14. 05. 2018 bol*

predmetný Rozsudok a z akého dôvodu došlo k opakovanému doručovaniu zo strany súdu“, odmietol jej kasačnú sťažnosť formalisticky a odňal jej možnosť konať pred súdom.

5. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v jej veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom krajského súdu a namietaným uznesením najvyššieho súdu, obe označené rozhodnutia zrušil, vrátil vec sťažovateľky krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal jej tiež voči najvyššiemu súd náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu

na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

11. Predmetom ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietaná neústavnosť, ako aj namietané porušenie práv garantovaných dohovorom rozhodnutiami všeobecných súdov prijatými v konaní o správnej žalobe.

12. Z § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či v prípade podaného návrhu nie je tento uplatnený subjektom, ktorý je osobou k jeho podaniu zjavne neoprávnenou. Keďže sťažovateľka ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy namieta, že krajský súd a najvyšší súd porušili jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa zaoberal otázkou jej procesnej legitímácie v tomto type konania.

13. Ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy je individuálnym právnym prostriedkom na ochranu ústavne zaručených základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb. Definičným znakom pojmu ústavná sťažnosť je zásah orgánu verejnej moci do týchto základných práv alebo slobôd. Zmyslom a účelom ústavnej sťažnosti je ochraňovať fyzické osoby a právnické osoby pred zásahmi do základných práv alebo slobôd predovšetkým zo strany orgánov štátu [rozhodnutiami, opatreniami alebo iným zásahom (II. ÚS 187/03 v spojení s I. ÚS 29/97 a IV. ÚS 197/03, II. ÚS 19/04)].

14. Predpokladom procesnej legitímácie na podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že fyzická osoba alebo právnická osoba má spôsobilosť byť nositeľom základných práv a slobôd. V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci (štátne orgány) podali ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Môžu tak však urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať ústavnú sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (obdobne pozri II. ÚS 19/04 a II. ÚS 80/09).

15. Ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy v tomto prípade podala sťažovateľka, ktorá má v konaní pred všeobecnými súdmi postavenie žalovaného orgánu verejnej správy, čo vyplýva z jej postavenia správneho orgánu v základnom konaní. Ústavný súd konštatuje, že tento subjekt ako orgán verejnej moci nemožno pri výkone jeho zákonnej právomoci v rámci správneho konania považovať za osobu, ktorá je nositeľom základných práv a slobôd (upravených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy), a teda za osobu, ktorá je

oprávnená namietat' porušenie svojich základných práv sťažnosťou pred ústavným súdom, a jej postavenie v okolnostiach daného prípadu nemožno zaradiť do oblasti života chráneného základnými právami.

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako podanú zjavne neoprávnenou osobou a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde odmietol.

17. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľky potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu